

Hier heersen rust en corona

sociale coronazorg in CZC Vught
en CZC 's-Hertogenbosch

Hier heersen rust en corona

sociale coronazorg in CZC Vught
en CZC 's-Hertogenbosch

Colofon

Hier heersen rust en corona

Sociale coronazorg in CZC Vught en
CZC 's-Hertogenbosch

Copyright © 2020

Van Neynsel, 's-Hertogenbosch
www.vanneynsel.nl

Druk: Drukkerij Tielen, Boxtel

Ontwerp: Baats ontwerp, Vught | www.baatsontwerp.nl

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Van Neynsel. Ondanks alle aan de samenstelling van dit boek bestede zorg kan Van Neynsel niet aansprakelijk worden gesteld voor eventuele (druk)fouten en/of schade die het gevolg is van enige fout in deze uitgave.

Inhoudsopgave

1. Aanleiding en voorbereiding	6	7. De CZC in beeld	58
2. In de media	20	8. Van jurist naar verpleegkundige	68
3. Zorgvisie	28	9. Medewerkers aan het woord, deel 2	70
4. Tijdlijn	36	10. Pionieren in het CZC	84
5. Cliënten en familieleden aan het woord	38	11. Samen staan we sterk	88
6. Medewerkers aan het woord, deel 1	46		

PERSBERICHT VAN WOENSDAG 1 APRIL:

Van Neynsel start pilot met coronazorgcentra (CZC)

Ouderenzorgorganisatie Van Neynsel heeft 2 externe coronazorgcentra geopend in 's-Hertogenbosch en Vught voor ouderen die zijn besmet met covid-19, oftewel het coronavirus. In totaal is er plek voor 60 ouderen die komen vanuit het ziekenhuis en via de huisarts.

Het initiatief hoort bij een regionale pilot, dat bij succes uitgerold wordt op meer plekken in regio, onder aanvoering van de

ouderenorganisaties*. Van Neynsel is de eerste vvt-organisatie in Noordoost-Brabant die een tijdelijke externe voorziening opstart.

Gespecialiseerde zorg

De cliënten die van coronazorgcentra (CZC) gebruik kunnen maken, zijn onder te verdelen in 2 categorieën: ouderen met een covid-19-besmetting die niet meer in het ziekenhuis hoeven te verblijven en niet naar huis kunnen, én ouderen met een covid-19-besmetting die door de huisarts worden doorverwezen omdat de

thuissituatie onhoudbaar is. De centra komen tegemoet aan de verwachte capaciteitsproblematiek in de ziekenhuizen en aan de verminderde thuiszorgcapaciteit. Cliënten verblijven hier en ontvangen gespecialiseerde zorg op een zo menswaardig mogelijke manier. Een naaste kan zich als kamergenoot bij de cliënt voegen.

Verlichting en troost

Corona is een virus dat door het lichaam zelf verslagen moet worden. De verzorging/verpleging in de centra is daarom vooral gericht op verlichting en troost. "Samen

met huisartsen, thuiszorgorganisaties en ziekenhuizen staan we voor de uitdaging om besmette ouderen zo goed mogelijk op te vangen en op een menswaardige manier te verzorgen", vertelt bestuurder Marcel van Woensel van Van Neynsel. "Het is het meest ideaal als een cliënt in zijn of haar eigen omgeving kan blijven. Als dat niet mogelijk is, biedt een CZC uitkomst."

Twee locaties

CZC 's-Hertogenbosch is gevestigd op het terrein van het Jeroen Bosch Ziekenhuis, waar gewoonlijk de Geriatrie Afdeling Algemeen Ziekenhuis

(GAAZ) zit. Het heeft een aparte ingang en eigen tuin en ligt afgezonderd van de rest van het ziekenhuis. In totaal kunnen hier 20 cliënten verzorgd worden. CZC Vught is gevestigd in Hotel De Kruishoeve in Vught, dat speciaal voor Van Neynsel de deuren sloot. "Dit is een heel bijzonder avontuur voor ons", aldus eigenaar Maikel Pennings. "De afgelopen dagen zijn in recordtempo de kamers gereed gemaakt. Zo hebben we al onze bedden eruit gehaald en zijn er ziekenhuisbedden voor in de plaats gekomen. Het hele hotel is overgenomen door

Van Neynsel, maar het voelt goed om op deze manier te kunnen bijdragen aan de crisis.” Het hotel biedt plaats aan maximaal 40 cliënten.

Kamergenoot

In de CZC mag geen bezoek komen omdat de cliënten in isolatie verpleegd worden. Juist in deze tijd van eenzaamheid is het daarom fijn dat er toch een naaste in de nabijheid kan zijn. Daarom kan een partner of familielid gebruik maken van de zogenoemde lock-in-mogelijkheid. “Dat betekent dat de mantelzorger een bed op dezelfde kamer als de

cliënt krijgt en bijdraagt aan de verzorging”, legt Van Woensel uit. “De situatie wordt namelijk echt draaglijker als er een dierbare in de nabijheid is.”

**De deelnemende ouderen-organisaties zijn Van Neynsel, Vughterstede (ook participerend in de pilot), Vivent, Pantein, Sint Jozefoord, De Schakelring, BrabantZorg, Annenborch, Laverhof, 't Heem en Zorggroep Elde Maasduinen, ondersteund door JBZ.*

PERSBERICHT WOENSDAG 1 APRIL

Voorwoord

Hoe het begon

Wat begon als een klein nieuwsberichtje, werd een wereldwijde crisis. In december 2019 startte in de regio Wuhan in China een uitbraak van een nieuw coronavirus, ook wel SARS-CoV-2 (Severe Acute Respiratory Syndrome - CoV coronavirus -2) genoemd. Mondjesmaat bereikte het nieuws ons, en mondjesmaat werd de omvang en impact groter. Op 27 februari, net na carnaval, werd in onze provincie de eerste persoon met het virus gediagnostiseerd.

Het coronavirus kan de ziekte covid-19 veroorzaken. De meeste patiënten met dit virus hebben koorts en luchtwegklachten. Circa 80% van de patiënten doorstaat covid-19 zonder aanvullende medische zorg nodig te hebben. De overige 20% wordt dusdanig ziek dat medische zorg nodig is, variërend van lichte tot zeer intensieve ondersteuning. Corona is een virus waarvan nog geen genezing mogelijk is: het lichaam verslaat dit zelf, of niet.

Wereldwijd, zo ook in Nederland, werden vergaande maatregelen genomen om verdere verspreiding van het virus tegen te gaan. Nederland kwam in een intelligente lockdown. Desondanks vond in onze regio vanaf eind februari een exponentiele groei van het aantal covid-19-patiënten plaats. Ziekenhuizen konden de toestroom niet aan en vroegen onder meer verpleeghuizen, verzorgingshuizen en thuiszorgorganisaties (VVT-sector) om hulp.

Coronazorg in de regio 's-Hertogenbosch

Tot 1 april 2020 werd coronazorg in de regio 's-Hertogenbosch zowel binnen de VVT-sector als in het ziekenhuis veelal in strikt geïsoleerde cohorten geleverd (cohort-verpleging). Die cohorten waren alleen toegankelijk voor zorgpersoneel. Naasten konden dus niet bij de patiënt, wat voor zowel de patiënten als hun dierbaren als zeer belastend en zelfs traumatisch werd ervaren.

Corona was en is er. Je krijgt het wel of niet, wordt er wel of niet ziek van en gaat er wel of niet dood aan. Voor kwetsbare mensen, zoals ouderen, is besmetting het gevaarlijkst. Medisch gezien kan weinig voor die doelgroep gedaan worden.

Als gezegd: covid-19 genezen is niet mogelijk, maar enigszins verlichten en troosten kan natuurlijk altijd. En dan werkt niets beter dan de aanwezigheid van geliefden. In het ziekenhuis was het niet mogelijk dit te organiseren. Terwijl hier ook patiënten lagen die niet per se in een ziekenhuis thuis hoorden.

Betekenisvol zijn voor coronapatiënten

De tijd begon te dringen: het aantal patiënten op de spoedeisende hulp steeg, de intensive

care-bedden lagen vol en het ziekenhuis bleef maar capaciteit uitbreiden. Op de corona-afdelingen was het leed niet te overzien, mede omdat er geen bezoek kon komen en mensen zelfs alleen stierven. 'We laten de mens in de steek', schreef Piet-Hein Buiting, voorzitter van de Raad van Bestuur van het Jeroen Bosch Ziekenhuis. Wat volgde was een dringende oproep om zo snel mogelijk met een plan te komen dat betekenisvol was voor corona-patiënten én het ziekenhuis ontlastte.

Het idee voor een coronazorgcentrum was snel geboren. Een plek buiten de klinische omgeving van het ziekenhuis, waar adequate 24-uurszorg geboden wordt aan mensen met een covid-19-besmetting (al dan niet in de palliatieve fase). Een alternatief voor het ziekenhuis met meer menswaardige zorg.

Bijvoorbeeld ook de aanwezigheid van een psycholoog voor mentale bijstand. En ook een sterke samenwerking met de eerstelijns voorzieningen zoals huisartsen: artsen kunnen besmette mensen direct doorverwijzen naar een CZC als ze niet per se naar een ziekenhuis hoeven maar ook niet thuis kunnen blijven.

Die patiënten kunnen desgewenst samen met één van hun naasten in quarantaine gaan: een zogenaemde lock-in. Als zo'n lock-in een mantelzorger betreft, kan deze bovendien een belangrijke bijdrage leveren in het zorgproces.

Het coronazorgcentrum biedt plek aan drie doelgroepen:

- + De medisch stabiele patiënt bij wie covid-19 bewezen is, voor wie zorg thuis niet

mogelijk is en die ook geen intensieve ziekenhuiszorg (meer) nodig heeft.

- + De (pre-)terminale patiënt, met Niet-Beademen-Niet-Reanimeren-beleid, bij wie covid-19 bewezen is, voor wie zorg thuis niet mogelijk is en bij wie maximaal conservatieve behandeling gewenst is.
- + De 24 uur klachtenvrije covid-19-patiënt, voor wie verder herstel thuis niet mogelijk is.

Rolverdeling

De VVT, huisartsen en het Jeroen Bosch Ziekenhuis werkten samen bij het realiseren van de coronazorgcentra. Van Neynsel had als VVT-instelling de regie, bijgestaan door Vughterstede, en was verantwoordelijk voor de organisatie van de zorg en het bepalen van

de huisregels. De betrokken huisartsen waren medisch eindverantwoordelijk en het ziekenhuis droeg op aanvraag van Van Neynsel of de betrokken huisartsen bij aan de zorgsituatie.

De start

In mum van tijd werden plannen uitgewerkt, locaties bezocht en protocollen opgesteld. Een fantastische samenwerking, kordaat optreden en snel handelen in deze tijd van crisis.

Op 28 maart 2020 opende het eerste coronazorgcentrum bij het Jeroen Bosch Ziekenhuis. Deze afdeling was afgesloten van de rest van het ziekenhuis en werd gezien als locatie van Van Neynsel. Het tweede coronazorgcentrum, ook onder de naam van Van Neynsel, opende

woensdag 1 april in een hotel in Vught. Een bijzondere situatie, waarbij de hoteleigenaar zijn locatie ontruimde en in een paar dagen tijd ziekenhuisbedden, apparatuur en materialen werden aangeleverd. De coronazorgcentra waren een feit. ❁

Met tulpen wat kleur en voorjaar brengen

Regien Kievits

Huisarts bij huisartsenpraktijk Kievits & Bloemen en medisch directeur Zorggroep Chronos

“Het CZC voorzag in een behoefte, zowel aan de voorkant (passende zorg voor nieuwe zieke mensen) als aan de achterkant (revalideren dicht bij huis voor

mensen die terugkeerden van elders naar hun eigen Noord-Brabant en familie). Ik heb mensen zien huilen van heimwee omdat ze zó blij waren weer ‘thuis’ te zijn.

Het meest bijzonder van alles was de enorme inzet van alle partijen en de snelheid waarmee de coronazorgcentra tot stand kwamen. Ik vertegenwoordigde de huisartsen in onze regio en heb de bestuurlijke verantwoordelijkheid voor de inzet van huisartsen op me genomen.

Achteraf gezien hebben we door de snelheid van het proces bij aanvang niet eerst goed de verantwoordelijkheden afgesproken; dat wreekte zich in het begin met name in de samenwerking tussen de huisartsen en het personeel van Van Neynsel. Beiden waren niet gewend met elkaar in een dergelijke setting te werken. Belangrijke lesson learned is dus dat je – ook

al is er haast – eerst met elkaar het plan, de verantwoordelijkheden en de taken goed afspreekt. Dat het toch is goedgekomen, is te danken aan de inzet en flexibiliteit van alle betrokkenen.

Een andere lesson learned is dat we te traag waren met het inrichten van de menselijke maat. Door vast te houden aan protocollen en door de beperkte kennis die er nog was over verspreiding van het virus, ging het niet snel genoeg om cliënten en naasten meer ruimte te bieden. Dat zal bij een eventueel volgend CZC sneller en beter gaan.

Mijn mooiste herinnering? Dat ik op de eerste dag van CZC Vught alle cliënten die arriveerden met een grote bos tulpen wat voorjaar en kleur mocht brengen.” ❁

‘Snel improviserend werken, zo gaat dat in een crisis’

Piet-Hein Buiting

Voorzitter Raad van Bestuur Jeroen Bosch Ziekenhuis

“Middenin de piek van de coronapandemie stroomde ook ons ziekenhuis vol. Onder

andere met mensen die daar niet per se hoefden te zijn. We zagen patiënten die geen ziekenhuiszorg nodig hadden, maar ook niet thuis konden blijven, om wat voor reden dan ook. Al snel voelden wij – samen met de huisartsen met wie we samenwerken – de behoefte aan een soort tussenvoorziening voor mensen die liefst thuis willen blijven en dat medisch ook best kunnen, maar om allerlei andere redenen – zoals gebrek aan mantelzorg – dat niet kunnen.

We brachten deze vraag in bij het regionale overleg van verpleeg- en verzorgingshuizen en thuiszorg (VVT). Marcel van Woensel van Van Neynsel en Peggy van der Koelen van Vughterstedede pakte dat meteen op namens de VVT-instellingen. Zij hebben uiteindelijk ook het meeste georganiseerd in de oprichting van de coronazorgcentra.

De coronazorgcentra werden uiteindelijk vooral een Van Neynsel-activiteit. Ik was er dus minder bij betrokken in die operationele fase. Wel bleek al vrij snel dat de toestroom meeviel. We hadden verwacht een paarhonderd cliënten naar de CZC te kunnen verwijzen, maar een toename van de piek zette uiteindelijk gelukkig niet door.

Vanuit de cliënt bekeken is een CZC nog steeds een heel goed initiatief. Het bleek wel lastig om de coronazorgcentra in te richten zoals we wilden. Er was juist behoefte aan een plek waar cliënten – en eventueel hun bezoek – meer bewegingsruimte zouden hebben, maar die invulling bleek enorm lastig. Dat pakte dus niet helemaal uit zoals de bedoeling was.

Natuurlijk, met de kennis van nu zou je sommige zaken anders aanpakken. Maar al

die zaken die ik anders zou willen doen, vragen om tijd. En juist dat hadden we niet. We hebben snel improviserend gewerkt, en zo gaat dat in een crisis. Gewoonlijk leg je bij samenwerkingen heel veel aspecten onder een loep, zoals de zorgvisie en de verantwoordelijkheden. Maar daar was nu geen tijd voor. Conclusie: als je met elkaar samenwerkt in constructieve zin los je veel problemen onderweg en vooral pragmatisch op. Als je meer tijd hebt, doe je dat aan het begin.

Hoe dan ook hadden cliënten in de CZC meer ruimte en een meer menselijke omgeving dan wanneer ze in een ziekenhuis waren gebleven. Die winst hebben we dus sowieso geboekt.” ❁

‘We werden geraakt in ons zorghart, en dat geeft vleugels’

Jorie Akkermans

Directeur zorg bij Van Neynsel

“In een super korte tijd hebben we met heel veel verschillende mensen iets bijzonders neergezet. Dat maakt me nog steeds enorm

trots. We werkten allemaal samen met maar één doel, namelijk het welbevinden van de mensen met een coornabesmetting. Deze vliegende start was alleen mogelijk omdat we allemaal werden geraakt in ons zorghart, en dat geeft vleugels.

In (crisis)situaties zoals deze worden ineens andere competenties aangesproken, zoals daadkracht, creativiteit en lef. Het was prachtig om te zien hoe dat bij zovelen naar boven kwam. Ik heb mensen boven zichzelf zien uitstijgen, maar ik heb ook de kwetsbaarheid gezien bij collega's. Het was nodig om dapper te zijn, en dat zag ik overal om me heen. Vergis je niet; dapper zijn betekent niet dat je je eigen angst, onzekerheid of twijfel niet voelt. Maar we

overwonnen die angsten en onzekerheden samen, en stonden samen sterk omdat ‘de ander helpen’ even belangrijker was.

Mocht het weer nodig zijn om een coronazorgcentrum op te starten, dan kunnen we dat nu nóg sneller en beter. Er is in korte tijd ontzettend veel gedaan en geleerd en dat heeft iedereen heel veel voldoening gegeven.” ❄️

‘Menswaardigheid voorop, zelfs bij een pandemie’

Marcel van Woensel

Bestuurder Van Neynsel

“De nood is hoog en de standaardoplossingen zijn op’. Er kwam een keiharde hulpvraag van het ziekenhuis naar de VVT in de regio. ‘We redden het echt niet meer vanaf volgende week! Bedenk met ons heel veel meer en veel menselijkere coronazorg’. Dat hebben we toen gezamenlijk opgepakt in twee pilots, twee coronazorgcentra.

De cliënten die in deze centra zijn verzorgd en behandeld hebben goede

zorg gehad, zo menselijk mogelijk. Dat is gelukt dankzij de grote bijdragen van huisartsen, het ziekenhuis en de inzet en improvisatie van velen. Medewerkers, ook van buiten Van Neynsel, die hun vaste werkplek opgaven en in het diepe sprongen omdat de nood zo hoog was. En allemaal werkend aan één uitdaging in een nieuw team aan een nieuwe ziekte. Dat was de frontlinie.

De pilots zijn geslaagd als proef, er is veel geleerd. Het draaiboek voor de regio hoeft gelukkig (nog) niet verder gebruikt te worden, maar het ligt klaar. We hebben weer ervaren wat het voor mensen kan betekenen als je de menswaardigheid zoveel mogelijk vooropzet, zelfs onder moeilijke omstandigheden, zelfs bij een pandemie.” ❁

CORONAVIRUS

Hier heersen rust en corona

Een kast met verband in plaats van folders voor toeristen en een extra schuurtje vol zuurstofflessen. In Vught draait hotel De Kruishoeve nu een maand als coronacentrum.

Druk verminderen op ziekenhuizen

VUGHT Behalve dat het coronazorgcentrum (CZC) van ouderenzorgorganisatie Van Neynsel in Hotel De Kruishoeve in Vught 50-plussers een rustige herstelmogelijkheid biedt, is de insteek ook om de ziekenhuizen en de thuiszorg te ontlasten. Daarnaast is er gewerkt aan een draaiboek om ervoor te zorgen dat bij een volgende piek, een dergelijk tijdelijk zorgcentrum snel ingericht kan worden. Kamers op de begane grond en openslaande tuindeuren zijn bijvoorbeeld een pre. Waar ook naar gekeken wordt, is of een locatie rolstoelvriendelijk is en of de mensen genoeg zijn om te helpen.

Artikel Brabants Dagblad

HOOFDSTUK 2

Van hotel naar zorgcentrum:

In De Kruishoeve in Vught heerst rust, en corona

VUGHT - Ziekenhuisbedden die via het hotelraam naar binnen moesten, een extra schuurtje voor de zuurstofflessen en een kast vol verbandmiddelen in plaats van toeristische folders. Het had even wat voeten in aarde, maar het coronazorgcentrum in De Kruishoeve in Vught draait inmiddels een maand naar volle tevredenheid. „De patiënten zijn blij uit de hectiek van het ziekenhuis te zijn.”

Brabants Dagblad, 1 mei 2020.

Auteur: Annemieke Steenbekkers

Foto's: Marc Bolsius

Biefstukpuntjes met saus naar keuze - teriyaki, knoflook, hete pepers en paprika - kipsaté en vegetarische pasta: er valt genoeg te kiezen op de menukaart die naast de ingang van Hotel De Kruishoeve in Vught hangt. Met een picknickmand op pad kan ook trouwens. Of kon, want aan de andere kant van de toegangsdeur zet een groot bord een streep door alles wat te doen gebruikelijk is op deze fraaie, afgelegen plek vlak bij de IJzeren Man. 'Hier verblijven cliënten met een coronabesmetting. GEEN TOEGANG'.

In de hal, bij de receptie, wordt een rekje tips voor trips - Wellness Roosendaal, de Tuinen van Appeltern, Designer Outlet Roermond - weggedrukt door een grote kast vol verband- en beschermingsmiddelen. Aan voorraad geen gebrek. Overal hangen mededelingen die

wijzen op 1,5 meter afstand houden en handen ontsmetten en die de scheiding aangeven tussen schoon gebied (blauw) en vuil (rood).

In het vuile gebied, zoals het in vaktermen heet, verblijven de patiënten en draagt het personeel - onder wie ook permanent een huisarts (zpz, waarnemerspoule) -

“Het virus heeft mij flink te pakken gehad, maar morgen mag ik naar huis”

beschermende kleding. Veertig patiënten kunnen hier worden opgevangen, verdeeld over verschillende gangen. Die zijn bij lange

Coronacentrum Vught

na niet gehaald sinds het coronazorgcentrum (CZC) begin april ging draaien. De piek lag bij twintig. Gemiddeld zijn het er tien.

Henk Voermans

Voor Henk Voermans (73, 'bijna 74') uit Boxtel is het een feestelijke dag. „Ik mag naar huis! Sinds gisteren kan ik zonder zuurstof. Ik voel me als herboren.” Terwijl zijn buurvrouw bij wijze van conditietraining rondjes over de parkeerplaats wandelt, staat hij monter in het gat van de schuifpui. Keurig gekleed, zijn tasje gepakt op bed.

„Mijn neef is aan corona overleden, 66 jaar, en het virus heeft ook mij flink te pakken gehad. Eerst thuis een week ziek geweest, toen naar het ziekenhuis en daarna hier bijna twee weken. Het zou maar voor twee of drie dagen zijn hier, maar het herstel duurde langer. Het

Henk Voermans

is een turbulente tijd geweest. Ik moet nu eerst nog 14 dagen in quarantaine en hopelijk kan ik dan weer eens een stukje fietsen. Ik verlang weer naar huis.”

Naar zijn eigen bed in plaats van dat harde ziekenhuisbed. Maar eerst nog een kop koffie

voordat hij wordt opgehaald door zijn vrouw. Alle dagen kwam ze langs, op 'raambezoek'.

Zij tussen de witte lijnen op het terras, hij vanuit zijn kamer. Een naaste kan er ook voor kiezen permanent aanwezig te zijn (locked-in) maar daar wordt amper of geen gebruik van gemaakt. Want toch te eng voor velen.

In het coronazorgcentrum in Vught verblijven 50-plussers die ofwel te ziek zijn om direct vanuit het ziekenhuis naar huis te gaan of te ziek zijn om thuis te blijven en door de huisarts worden doorverwezen. Een enkele keer zag Voermans ook zijn kleinkinderen. „Die bleven achter de heg.”

Ouderenzorgorganisatie Van Neynsel nam ruim een maand geleden het initiatief voor dit

coronazorgcentrum. Bedoeld voor 50-plussers met corona die nog zelfstandig wonen. Zij zijn ofwel te ziek om direct vanuit het ziekenhuis naar huis te gaan of ze zijn te ziek om thuis te blijven en worden door de huisarts doorverwezen.

„Die mensen willen dan bijvoorbeeld niet naar het ziekenhuis”, vertelt Paula van Westerhoven, manager van het CZC. „Anderen zijn vanuit Brabant naar een ander ziekenhuis overgebracht en komen rechtstreeks met de ambulance uit Groningen of Zaandam hier naartoe.”

De snelste was na vijf dagen alweer weg, maar er zijn ook patiënten die 17 dagen in Vught verblijven. Van Westerhoven: „De meesten gaan vanuit hier naar huis. We hebben nog geen overlijdens gehad. Op dit moment ligt er wel iemand slecht.”

Geen piepjes

Hier heerst rust, zo ervaren de patiënten. Van Westerhoven: „Die komen uit het ziekenhuis. Piepjes hier, piepjes daar, veel indrukken. Hier ervaren ze dat er meer tijd voor ze is, ze zien veel dezelfde gezichten en de omgeving doet ze goed. 'Ik ben van de hel in de hemel gekomen', zei iemand.”

In het vuile gebied in het coronazorgcentrum in Vught, zoals het in vaktermen heet, verblijven de patiënten en draagt het personeel - onder wie ook permanent een huisarts (zzp, waarnemerspoule) - beschermende kleding. Aan de bar van het grotendeels leeggehaalde restaurant - blauwe zone - zit uitbater Maikel Pennings. Te gast in zijn eigen hotel. „Dat is wel raar ja. In de keuken komt normaal gesproken niemand. Ik woon boven het restaurant, maar daar staat het nu vol met hotelbedden. Ik slaap

nu in een zomerhuisje. Op de kamers zijn ziekenhuisbedden geplaatst. Die zijn met een heftruck door het raam getakeld.”

Hij komt iedere dag wel even kijken. Al is het maar om de post te brengen. „De gasten krijgen veel kaartjes van familie en vrienden. Die komen bij mij in de bus terecht.” Pennings ontvangt een vergoeding van Van Neynsel. Daardoor draait hij naar eigen zeggen ongeveer break-even. „Het zorgcentrum blijft in ieder geval tot 1 juni open. Wat er daarna gaat gebeuren, is nog onduidelijk. In het begin vond ik het wel een beetje een eng idee, om coronapatiënten hier naar binnen te halen. Maar ik vind het kei-mooi dat we het gedaan hebben.” ❁

Ziekenhuizen en thuiszorg ontlasten en voorbereid zijn op volgende piek

Behalve dat het coronazorgcentrum (CZC) van ouderenzorgorganisatie Van Neynsel in Hotel De Kruishoeve in Vught 50-plussers een rustige herstelmogelijkheid biedt, met persoonlijke zorg en aandacht, is de insteek ook om de ziekenhuizen en de thuiszorg te ontlasten.

Daarnaast is er gewerkt aan een draaiboek om er voor te zorgen dat bij een volgende piek een dergelijk tijdelijk zorgcentrum snel ingericht kan worden. Kamers op de begane grond en openslaande tuindeuren zijn bijvoorbeeld een pré. Waar ook naar gekeken wordt, is of een locatie

rolstoelvriendelijk is en of de badkamers ruim genoeg zijn om te kunnen manoeuvreren met een rolstoel.

Van Neynsel werkt bij dit initiatief samen met Vugterstede, Vivent, Pantein, Sint Jozefoord, De Schakelring, BrabantZorg, Annenborch, Laverhof, 't Heem en Zorggroep Elde Maasduinen. Het wordt ondersteund vanuit het Jeroen Bosch Ziekenhuis (JBZ)

Overigens was ook in het JBZ zelf een coronazorgcentrum ingericht, op de plek van de Geriatrie Afdeling Algemeen Ziekenhuis, maar dat is vanwege de terugloop van het aantal patiënten alweer ontmanteld.

Het coronazorgcentrum in Vught valt onder het zogenaamde eerstelijnsverblijf. Dat wil zeggen het verblijf voor geneeskundige zorg die onder de verantwoordelijkheid valt van onder meer de huisarts of een specialist ouderengeneeskunde. De kosten worden vergoed vanuit de zorgverzekeraars.

Visie op zorg in coronazorgcentra

Zoveel mogelijk menswaardige coronazorg in de regio. Dat was het idee achter de coronazorgcentra. We kijken daar naar heel de mens, en niet alleen naar de medische mogelijkheden en behandelingen. Elke cliënt, patiënt, arts en naaste kiest bewust hoever hij/zij wil gaan met de behandeling.

De coronazorgcentra werden gevestigd in een afdeling van het Jeroen Bosch Ziekenhuis (CZC 's-Hertogenbosch) en in een hotel in Vught (CZC Vught). Cliënten* die hier verbleven ontvingen gespecialiseerde zorg op een zo menswaardig mogelijke manier, met de mogelijkheid tot 'lock-in' van een naaste.

Cliënt-typering

Het ziektebeloop van de oudere covid-19-cliënt kan een heftig en kort proces zijn. Corona is een virus dat het lichaam zelf moet verslaan. Cliënten zijn gemiddeld 5 tot 7 dagen ziek en daarna knappen ze op. Soms kan het lichaam

het virus niet verslaan. Cliënten worden dan na de eerste verschijnselen heel acuut, heel ernstig ziek, waarbij beademing nodig is. Vanuit ervaringen in het ziekenhuis weten we dat deze acute omslag erg ingrijpend is voor naasten en voor onze teams.

Wat in de pre-coronatijd zo vanzelfsprekend was en opeens niet meer mocht: dicht bij elkaar zijn...

Kernwaarden

De kernwaarden van Van Neynsel zijn doorgetrokken naar de zorgvisie voor de coronazorgcentra. Ze gelden voor zowel de cliënten als de naasten en medewerkers.

+ Betrokken

We hebben oprechte belangstelling voor de cliënt en zijn naaste(n). We zijn empathisch en oprecht, maken gebruik van elkaars expertise en we zijn duidelijk in onze boodschap en communicatie.

Naasten van de cliënt worden actief betrokken bij de zorg en verpleging. Zij kunnen kiezen voor een zogenoemde lock-in: één persoon voegt zich bij de cliënt als kamergenoot. Dat is een ingrijpende beslissing, want er gelden strenge regels. Daarom begeleiden

we naasten daar goed in. De coronazorgcentra zijn een continu leerproces en nieuwe inzichten en leereffecten bepalen het beleid.

De betrokkenheid geldt ook voor collega's onder elkaar. We letten op elkaar en geven elkaar ruimte om te reflecteren. Na iedere dienst is er een moment van reflectie, al dan niet begeleid door een coach of teamleider.

De mentale gezondheid van onze medewerkers is belangrijk. We organiseren een buddysysteem, napraat-momenten na een dienst, en er is een speciaal telefoonnummer dat medewerkers kunnen bellen voor mentale steun en bijstand.

+ Professioneel

Goede zorg ontstaat in de relatie of verbinding met de cliënt. We kennen ons vak, zijn deskundig en werken samen met huisarts, specialist ouderengeneeskunde en verpleegkundig specialist aan een gezamenlijk resultaat: een zo menswaardig mogelijke zorgverlening. In een coronazorgcentrum komen we voor situaties te staan die we niet eerder hebben meegemaakt. Dit vraagt

van de teams een extra inspanning om het professionele kader te bewaken, en om te voorkomen dat emotie de overhand krijgt.

+ Persoonlijk

We luisteren goed en vragen door. Wij proberen ons in te leven in de ander. Wij voelen aan hoe we op de behoeften en verlangens van cliënten kunnen inspelen. We zijn positief en blijven de mens achter de cliënt zien waarbij welbevinden van de cliënt en medewerker ons uitgangspunt is.

In de coronazorgcentra creëren persoonlijke beschermingsmiddelen een afstand. We proberen daaromheen de zorgverlening zo persoonlijk mogelijk te maken. Daarbij maken we gebruik van elkaars creativiteit. Zo zijn er stickers met de pasfoto van medewerkers die ze op hun schort plakken,

zodat de cliënt ziet welk gezicht schuilgaat achter het mondkapje en de beschermingsbril. Ook worden namen op het schort geschreven en blijven we ideeën bedenken om de persoonlijke touch zo goed mogelijk vorm te geven.

Teambuilding in een coronazorgcentrum is van groot belang, want je staat samen voor dezelfde pittige opgave. Een goede communicatie met het thuisfront van onze teams is daarbij ook belangrijk. En een goede balans tussen in- en ontspanning is van belang om mentaal en fysiek gezond te blijven. De leidinggevenden laten actief merken hier oog en oor voor te hebben en hebben een voorbeeldfunctie.

De mens achter de cliënt met covid-19

Het covid-19-virus maakt dat we mensen in isolatie met verregaande persoonlijke beschermingsmiddelen moeten verzorgen. We blijven ons inzetten om zo menswaardig mogelijke zorg te verlenen. Welbevinden staat daarbij centraal. Oog voor het psychologische en sociale domein is bij Van Neynsel normaal, en dat is het ook in de coronazorgcentra. Dus hebben we veel aandacht voor wat deze ziekte doet met de cliënt, en voor de eenzaamheid en onzekerheid die daarbij komen kijken. En wat betekent covid-19 voor de relaties in de omgeving van de cliënt? De impact is namelijk enorm.

Het medisch domein heeft de overhand in de eerste acute fase. In de coronazorgcentra willen we echter ook vooral de mens achter de

cliënt blijven zien, en aandacht blijven schenken aan de mentale gesteldheid en de sociale beperking die de ziekte met zich meebrengt. Dit vraagt om denken in mogelijkheden. Dus: wat kan binnen de beperkingen nog wél?

Bewegingsvrijheid voor cliënten

In de coronazorgcentra wordt zoveel mogelijk bewegingsvrijheid gecreëerd voor de cliënt die daar aan toe is. In overleg met virologen en ziekenhuishygiënisten wordt bepaald welke mogelijkheden er zijn. Deze vrijheid is van de gebouwde omgeving afhankelijk.

Bezoek

In de coronazorgcentra wordt de mogelijkheid geboden tot lock-in. Dit betekent dat een naaste bij de cliënt in de kamer mag verblijven. De

naaste draagt dan bij aan de zorg voor deze cliënt en kan binnen een afgebakende unit bewegen. Voor het eten en drinken wordt gezorgd.

Als een cliënt in de terminale fase zit, wordt bezoek van twee vaste naasten toegestaan. In het geval van de coronazorgcentra van Van Neynsel werden daarbij geen persoonlijke beschermingsmiddelen verstrekt, omdat de toelevering hiervan in deze periode onder druk stond.

Cliënten die klachtenvrij zijn, mogen in vooraf bepaalde ruimtes bezoek ontvangen, onder de voorwaarde dat iedereen anderhalve meter afstand van elkaar houdt. In het coronazorgcentrum in Vught hebben de meeste kamers

een tuindeur. Bezoek kan dan via de tuindeur de kamer in en in ieder geval vanaf het terras contact hebben. ❄️

** In de coronazorgcentra spreken wij niet van patiënten, maar van cliënten.*

MEDIO MAART:

De regio doet een appèl op zorginstaties: denk na over alternatieven om de druk op IC's en ziekenhuizen te verlichten. Eerste concrete overleggen tussen Van Neynsel, JBZ, en huisartsen vinden plaats.

ZATERDAG 28 MAART:

De afdeling GAAZ in het JBZ wordt in sneltreinvaart ingericht als coronazorgcentrum. Samenwerking met externe huisartsen start.

ZATERDAG 28 MAART:

Eerste coronapatiënt in CZC 's-Hertogenbosch.

VRIJDAG 27 MAART:

Vanuit regio opnieuw de oproep voor alternatieve opvanglocaties.

ZATERDAG 28 MAART:

Een delegatie van Van Neynsel rijdt door de regio op zoek naar geschikte locatie voor sociale opvang coronapatiënten.

ZONDAG 29 MAART:

Hotel De Kruishoeve wordt benaderd en eerste gesprekken over huur van de locatie starten.

MAANDAG 30 MAART:

Huurovereenkomst met De Kruishoeve wordt getekend. Alle radartjes gaan draaien: contact met JBZ voor faciliteren locatie, contact met huisartsen etc.

DONDERDAG 2 APRIL:

CZC Vught opent de deuren.

VRIJDAG 3 APRIL:

Eerste cliënt in CZC Vught.

EIND APRIL:

De grote piek van coronapatiënten neemt af, net als de aanwas in de coronazorgcentra.

WOENSDAG 29 APRIL:

CZC 's-Hertogenbosch sluit de deuren.

WOENSDAG 13 MEI:

Laatste coronapatiënt vertrekt uit CZC Vught. Direct wordt gestart met ontmantelen en opruimen van de locatie.

ZONDAG 31 MEI:

Einde huurovereenkomst met Hotel De Kruishoeve.

HOOFDSTUK 4

Corona in vogelvlucht

22 23

27 28 29 30 1 3

april 2020

13

31

mei 2020

Mevrouw Franken tijdens haar verblijf in CZC Vught.

HOOFDSTUK 5

Op adem komen tussen de bossen

Mevrouw Franken verbleef in CZC Vught

Het is wel stilletjes, vindt de 76-jarige mevrouw Franken nu ze weer thuis is in Liempde. Nadat ze een paar dagen in het ziekenhuis had gelegen, verbleef ze anderhalve week in het coronazorgcentrum in Vught. Een fijne plek om weer op adem te komen, zo tussen de bossen.

Langzaam krabbelt mevrouw Franken er weer bovenop. "Vooral emotioneel heeft corona een grote impact gehad. Ik herinner me niet alles meer en moet soms zoeken naar de juiste woorden. Dat vind ik moeilijk, maar ik moet er doorheen. Gelukkig heb ik inmiddels wat meer energie en is het prachtig weer, daar geniet ik echt van."

Kleurrijke hortensia's
Haar tijd in CZC Vught heeft ze als heel prettig ervaren. "Fijn vond ik vooral dat de mensen echt tijd voor me maakten. Een kopje koffie, even een praatje over hoe het

gaat. Ik zei een keer tegen een medewerker dat ik het zo saai vond dat er nergens een bloemetje stond. De volgende dag stond het vol met kleurrijke hortensia's. Dat is wel even anders dan in het ziekenhuis, waar het personeel altijd heel druk was."

Een dag in het CZC
Puzzelen, lezen, uitrusten en – toen het al wat beter ging – rondjes wandelen op de door bossen omgeven parkeerplaats. Daarmee vulde mevrouw Franken het grootste deel van

Clënten en familieleden aan het woord

"In het zorghotel namen de mensen echt de tijd voor me."

haar dagen in het CZC. Afgewisseld met bezoeken van haar kinderen en kleinkinderen. “Ik ben blij dat ze zo vaak langs konden komen. En ook met mijn buurman in het hotel heb ik veel gekletst. Al moesten we wel hard praten, want hij zat aan de zuurstof en moest dus op zijn kamer blijven, terwijl ik buiten zat.”

Thuis aansterken

Die gezelligheid mist ze nu wel een beetje. “Maar daar komen weer andere dingen voor in de plaats. Ik fiets en wandel alweer. En nog steeds komt mijn familie regelmatig op bezoek. Om afstand te houden heb ik een vlaggetjeslijn in de tuin gespannen. Dat ziet er tenminste vrolijk uit.” ❁

Van verpleegkundige naar patiënt

Veronique Jonkergouw lag in het CZC in haar eigen ziekenhuis

Normaal gesproken werkt ze als verpleegkundige in het Jeroen Bosch Ziekenhuis, maar plots was Veronique Jonkergouw zélf patiënt in het daar gevestigde coronazorgcentrum. In totaal verbleef ze er drie weken. “Veel collega’s kwamen na het werk even bij me op raamvisite.”

Angstig was Veronique, toen ze rond 22 maart ziek werd. Koorts, hoofdpijn, vermoeidheid. Covid-19, vermoedde ze al snel, en de test via de huisarts bevestigde het. “Ik woon alleen en durfde niemand meer toe te laten, bang als ik was om anderen te besmetten. Boodschappen werden voor de deur gezet, maar op een gegeven moment was ik zo ziek dat ik zelfs de energie niet kon opbrengen om die te pakken. Dat was het moment dat mijn huisarts me doorverwees naar het CZC.”

Een spannende tijd

Met haar 62 lenes was Veronique een van de jongste patiënten. “Toch was ik er zo slecht aan toe dat ik mezelf niet meer kon wassen of aankleden. Op een gegeven moment probeerde ik voor het eerst weer zelf te

douchen. Nooit gedacht dat dat zo'n grote inspanning zou zijn. Toen na twaalf dagen het gehoopte omslagpunt niet kwam en ik steeds hogere koorts kreeg, kneep ik 'm echt. Gelukkig nam de koorts in de daaropvolgende dagen weer af.”

Fotostickers

Veronique is blij dat ze kon rekenen op de goede zorgen van de mensen in het CZC. “Die hebben me er echt doorheen gesleept. De sfeer was goed en er werd ondanks alles veel gelachen.” Iedereen met wie ze in contact

“Elke medewerker had een sticker met een pasfoto op het pak geplakt. Zo had ik toch een gezicht voor me.”

kwam, was van top tot teen ingepakt. “Gek natuurlijk, maar daar hadden ze gelukkig iets op bedacht. Medewerkers hadden allemaal een sticker met een pasfoto op hun pak geplakt. Zo had ik toch een gezicht voor me.”

Oost west ...

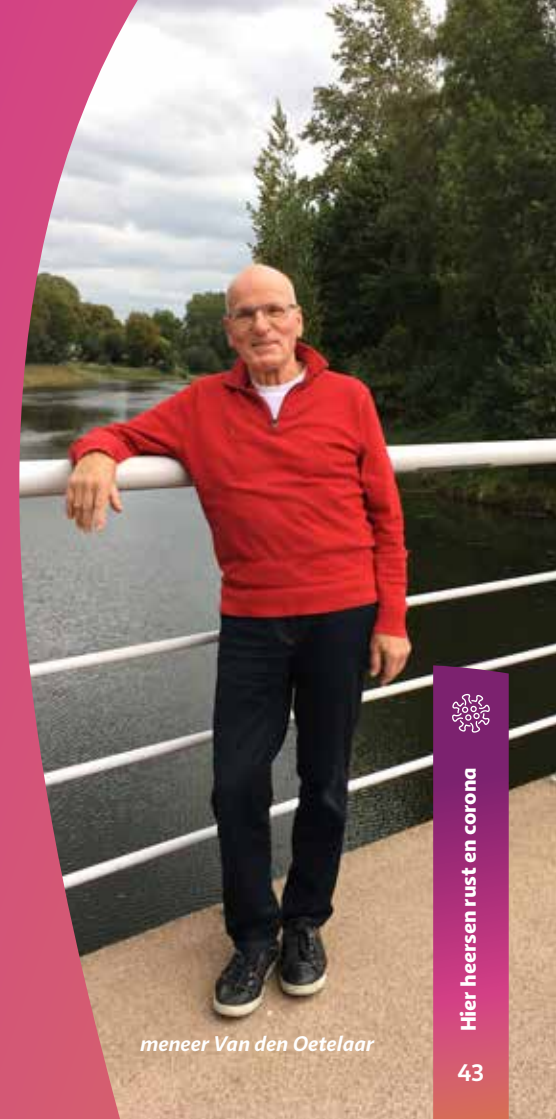
Hoe goed ze het ook heeft gehad, er gaat niets boven thuis. “In het CZC hadden we een fijn

tuintje en een hometrainer, maar nu kan ik er tenminste weer lekker op uit. Twee keer per dag wandel ik, en dat gaat steeds beter.” Stapje voor stapje hoopt Veronique ook weer haar werk als verpleegkundige op te pakken. “Administratieve taken zijn niks voor mij, laat me maar lekker voor de patiënten zorgen!” ❄️

Na 55 jaar samen door corona van elkaar gescheiden

Meneer Van den Oetelaar verbleef in CZC 's-Hertogenbosch

In de 55 jaar samen zijn meneer en mevrouw Van den Oetelaar (80 en 75 jaar) geen moment van elkaars zijde geweken. Totdat meneer Van den Oetelaar op 15 maart ziek werd. In het Jeroen Bosch Ziekenhuis vocht hij voor zijn leven, terwijl zijn vrouw thuis in isolatie zat met klachten. Ze zagen elkaar bijna twee maanden niet, ook niet toen meneer naar CZC 's-Hertogenbosch ging.

meneer Van den Oetelaar

“Ik had al die tijd ook klachten en kon nergens naartoe. Ook niet naar onze zoon bij wie ik dagelijks kwam, omdat hij extra begeleiding nodig heeft. Alles kwam op onze dochter aan”, vertelt mevrouw Van den Oetelaar. “Ze heeft ons ontzettend goed geholpen in deze ellendige periode.”

Een lange weg

Beiden zijn ze er nog niet. “Ik ben zo moe. Er lopen op dit moment nog onderzoeken”, vertelt meneer Van den Oetelaar. Ook mevrouw Van den Oetelaar blijft hoesten. “We zijn dus eindelijk weer samen, maar ik slaap boven

en hij beneden. We durven het nog niet aan.”

Oprecht bezorgd

Toch blikt meneer Van den Oetelaar positief terug op de veertien dagen in het CZC. “Al voelde ik me de eerste dag wel opgesloten. De volgende dag vertelde de verpleging me dat het de eerste dag was van het CZC. Ongelooflijk hoe snel ze alles op de rit kregen. Al vanaf dag twee kwam ik tot rust. Iedereen zorgde goed voor me. Na een tijdje kreeg ik een kamergenoot. Hij en ik hadden veel steun aan elkaar. Later mochten we op voldoende afstand naar de tuin en de

huiskamer. Dat was super geregeld. Toen ik werd ontslagen, maar mijn vrouw nog erg ziek was, mocht ik twee dagen langer blijven. Zodat mijn vrouw zich kon voorbereiden op mijn thuiskomst. Heel fijn dat er zo goed werd meegedacht.”

Samen vechten

“Thuis voelde ik me energiek en heb ik zelfs – schrik niet! – een halfuurtje gewandeld met mijn vrouw. Helaas bleek ik later een bacterie te hebben. Nu werk ik aan een langzaam herstel. Ik vind het wel moeilijk. Ik wandelde elke ochtend om zeven uur wel vijftien kilometer.

Dat mis ik. Samen met mijn vrouw vecht ik er nu voor om weer een wandeling te maken. Hopelijk kunnen we over een paar jaar ons diamanten huwelijk vieren.” ❁

“Samen met mijn vrouw vecht ik er nu voor om weer een wandeling te maken.”

Medewerkers aan het woord

HOOFDSTUK 6

Een kijkje in de keuken van CZC Vught

In gesprek met Bart de Groot,
teamleider Eten en Drinken

Na een leven lang in en om de horeca, stond Bart de Groot in maart 2020 op het punt om te beginnen aan zijn nieuwe uitdaging als teamleider Eten en Drinken bij Van Neynsel. En een uitdaging was het zeker. Alleen op een totaal andere manier dan hij verwacht had. “Net toen ik binnenkwam, gingen alle huizen in lockdown.”

“Mijn eerste periode had ik zeker anders voorgesteld”, lacht Bart. “In plaats van in de restaurants moesten bewoners hun eten en drinken op hun kamer nuttigen. Dat betekende

dat ik al direct te maken kreeg met grote organisatorische veranderingen.” Tijd om even te wennen en rustig de boel te verkennen was er niet.

Uniek project

Toen duidelijk werd dat Van Neynsel in Vught een coronazorgcentrum ging inrichten, vroeg Barts leidinggevende of hij het eten-en-drinkensysteem in het CZC wilde opzetten. Een klus die hij met beide handen aangreep. “Op die manier kon ik mijn steentje bijdragen. Gezond, lekker en gevarieerd eten is belangrijk. Juist als mensen ziek zijn.”

Strikte hygiëneregels

Maar er kwam meer bij kijken dan simpelweg ‘goed eten’, benadrukt Bart. “Een hygiënische en veilige werkomgeving creëren stond op nummer één. Om te voorkomen dat er een

menukaart van hand tot hand ging, kon er alleen via de app besteld worden. Daarin werden trouwens geen namen, maar alleen kamernummers genoemd, om zo de privacy te

“Gezond, lekker en gevarieerd eten is belangrijk. Juist als je ziek bent.”

waarborgen. Ook hadden we de regel dat er niks vanuit de besmette ruimte teruggestuurd mocht worden naar de keuken, tenzij het in de vaatwasser kon. Zoiets als een zoetjeshouder? Uit den boze. Dus gaven we bijvoorbeeld iedereen losse zoetjes. Je wordt er creatief van!”

Op alles voorbereid

En het inkopen? “Daarmee ben ik in het begin iets te enthousiast geweest. Maar ja, we moesten er rekening mee houden dat er wel

twintig bedden tegelijk bezet konden zijn. Of nog wel meer, aangezien iedere patiënt een buddy mocht meenemen. Uiteindelijk bleek de verwachte storm slechts een briesje. Toch vind ik het superleuk dat ik dit heb mogen doen. Ik heb in korte tijd veel collega’s ontmoet, die me allemaal een heel welkom gevoel gaven.” ❁

Een uitdagende sprong in het diepe

Corrie van der Hooft stond aan de start van het CZC in Vught

Hier kan ik veel van leren. Dat is een van de eerste dingen die wijkverpleegkundige Corrie van der Hooft dacht toen ze de kans kreeg om het coronazorgcentrum in Vught mee op te starten. Zonder verwachtingen stapte ze als coördinerend verpleegkundige in een nog onzekere toekomst. “Dynamiek en intensieve zorg zijn wel mijn ding. Ik zag het dus als een mooie uitdaging.”

Corrie werkt zes jaar voor Van Neynsel, waarvan vier als wijkverpleegkundige, en heeft al ruim 25 jaar zorgervaring. “Natuurlijk heb ik wel even nagedacht over het risico van werken in het CZC, maar door die jarenlange ervaring

“Het klinkt misschien gek, maar het voelde een beetje alsof we op vakantie waren.”

kan ik de zorg gelukkig goed relativeren. En ben ik er dus gewoon voor gegaan.”

Zware weken

Er was een prachtige locatie met veertig bedden, maar verder niets. “We hebben alles vanaf nul opgebouwd. Samen met collega Nadine Pelzer, ook coördinerend verpleegkundige,

ging ik pragmatisch aan de slag. Welke ruimtes zijn geschikt? Hoe kunnen we de hygiëne waarborgen? Welke spullen hebben we nodig? De eerste maand hebben we denk ik wel 55 uur per week gewerkt. Dat vroeg van mijn gezin wel om flexibiliteit, die ik gelukkig ook kreeg.”

Gigantische zuurstoftanks

“Telkens stuitten we in het CZC weer op een nieuw vraagstuk. Zoals de gigantische zuurstoftanks die werden geleverd en waarvan we geen idee hadden hoe we die op hun plek moesten krijgen. Daar hebben we wel even om gelachen als team. Maar uiteraard vonden we een oplossing”, blikt Corrie terug.

Alsof het vakantie is

De verpleegkundige kijkt moe maar voldaan terug op de acht weken in het CZC. “Het klinkt misschien gek, maar het voelde een beetje

alsof we op vakantie waren. We zaten in een hotel in een mooie omgeving, de zon scheen en we dronken regelmatig samen buiten een kop koffie. Al was het natuurlijk ook heel intensief en hard werken. De positieve feedback en alle traktaties die we van cliënten kregen, maakte het harde werk meer dan goed. Want voor hen doe je het.” ❁

Hesther van de Wouw

Aan het roer van CZC 's-Hertogenbosch

Hesther van de Wouw blikt terug op haar maand als locatiemanager

Na een maand het CZC 's-Hertogenbosch gerund te hebben, overheerst bij locatiemanager Hesther van de Wouw vooral de trots. “Alle credits zijn voor de mensen in mijn team, die zich enorm flexibel opstelden en super-gemotiveerd de schouders eronder hebben gezet.”

Voordat het CZC open kon, moesten er nog wel even twee afdelingen met cliënten verhuisd worden. In 24 uur welteverstaan. En zonder dat er ook maar een letter op papier stond over wat de bedoeling precies was. “Dat was wel erg ingrijpend en hals-overkop. En gaan we hopelijk een volgende keer anders doen”, evalueert Hesther. Zelf kon ze de opstart helaas alleen vanachter haar computer thuis volgen, omdat ook zij destijds kampte met coronaverschijnselen.

Grote saamhorigheid

Enmaal genezen leidde de ervaren manager het reilen en zeilen van het CZC in goede banen. “Ik deed gewoon wat ik altijd doe. Niks bijzonders hoor. Bovendien wist ik dat ik een team had waar ik op kon rekenen. Alle medewerkers van de afdeling Tijdelijk Verblijf waar ik normaal gesproken leiding aan geef,

verhuisden mee naar het CZC. Veel van hen zijn verpleegkundigen die het gewend zijn om mensen in isolatie te verplegen en met hun

“We hielden rekening met het zwartste scenario. Dat kwam gelukkig niet uit.”

klinische blik snel een ziektebeeld kunnen analyseren. Met z'n allen zijn we ervoor gegaan. Nu alles weer bij het oude is merk ik dat de saamhorigheid die er al was, nog groter is.”

Cohortafdeling

Er kwamen minder patiënten dan gedacht. “We hielden rekening met het zwartste scenario”, vertelt Hesther. “Dat kwam gelukkig niet uit. En van de cliënten die er waren, ging het

overgrote deel weer gezond en tevreden naar huis. Omdat we er een cohortafdeling van hadden gemaakt, hadden cliënten veel vrijheid. Ze konden vrij rondlopen, samen eten en tv kijken in de gemeenschappelijke huiskamer of lekker in de tuin zitten. Dat werd erg gewaardeerd.” ❁

Aan het roer van CZC Vught

Locatiemanager Paula van Westerhoven blikt terug op waardevolle tijd

Gezonde spanning én adrenaline. Dat is wat locatiemanager Paula van Westerhoven voelde toen CZC Vught de eerste cliënt verwelkomde. Dat was krap twee dagen na haar briefing aan het team dat de klus in het CZC zou klaren.

“Ik kijk terug op een waardevolle tijd. Ondanks de nare ziekte en het improvisatievermogen dat werd gevraagd, hebben we samen iets moois neergezet. En de cliënten de rust gegeven die zij zo nodig hadden.”

Doen! Dat is wat Paula dacht toen ze werd gevraagd om als locatiemanager een coronazorgcentrum in Vught op te zetten. “Ik houd van een uitdaging”, lacht Paula, die normaal gesproken manager van het kennis- en behandelcentrum en de thuiszorg bij Van Neynsel is.

Van hotel naar zorglocatie

Op zaterdag 28 maart maakte ze samen met de directeuren zorg en facilitair een rondje langs hotels in Vught. Op zoek naar een geschikte locatie. “Je let overal op. Kun je de gangen afsluiten voor isolatie? Zijn de kamers

groot genoeg voor een ziekenhuisbed en bieden deze voldoende bewegingsvrijheid voor het zorgpersoneel? Maar ook: zijn de vloeren glad en goed begaanbaar met een rolstoel?”, somt Paula op. De Kruishoeve voldeed aan alle basiseisen. Vijf dagen later was het CZC open.

Denken in oplossingen

“Niemand in het team kende elkaar. Over de geweldige samenwerking heb ik me wel eens verbaasd. Het dagelijks evaluatiegesprek met

een coach heeft hier ook bij geholpen”, vertelt Paula. “Omdat we dit gewoon zijn gaan doen, zonder bureaucratie, zie je dat iedereen vanuit eigen kracht werkt. Heel mooi is dat.” Zorgen

“Over de geweldige samenwerking heb ik me wel eens verbaasd.”

heeft ze wel even gehad over de gigantische zuurstoftanks die een veilige plek moesten krijgen. “Maar binnen no time werd een oplossing bedacht en stond een bouwploeg al een opslagplaats te bouwen voor de tanks.”

Warme zorg

De inspanningen van Paula en haar team wierpen hun vruchten af. “De cliënten kregen

de warme zorg die ze nodig hadden en knapten op. Van slechts één persoon hebben we helaas afscheid moeten nemen. De omgeving heeft zeker ook een positief effect gehad op de mensen. De locatie was namelijk fantastisch en mede dankzij het mooie weer konden de cliënten bezoek ontvangen op het terras aan hun kamer.” ❁

HOOFDSTUK 7

De coronazorgcentra in beeld

Snapshots, professionele afbeeldingen van een fotograaf van de krant, en foto's van medewerkers: de coronazorgcentra zijn op verschillende momenten vastgelegd. Een bloemlezing in beeld.

Het team van CZC Vught op de openingsdag: woensdag 1 april 2020.

Een duidelijke route naar CZC 's-Hertogenbosch.

De entree van het coronazorgcentrum 's-Hertogenbosch, gevestigd in de GAAZ.

Slecht ter been? Dan kon je gebruik maken van de pendeldienst van het JBZ om van de parkeerplaats naar het coronazorgcentrum te komen.

Medewerkers die bij CZC Vught naar 'vuil gebied' gingen, droegen uitgebreide persoonlijke beschermingsmiddelen.

Volop aandacht van de media tijdens de opening van CZC Vught.

Henk Voermans vlak voor zijn vertrek naar huis uit CZC Vught.

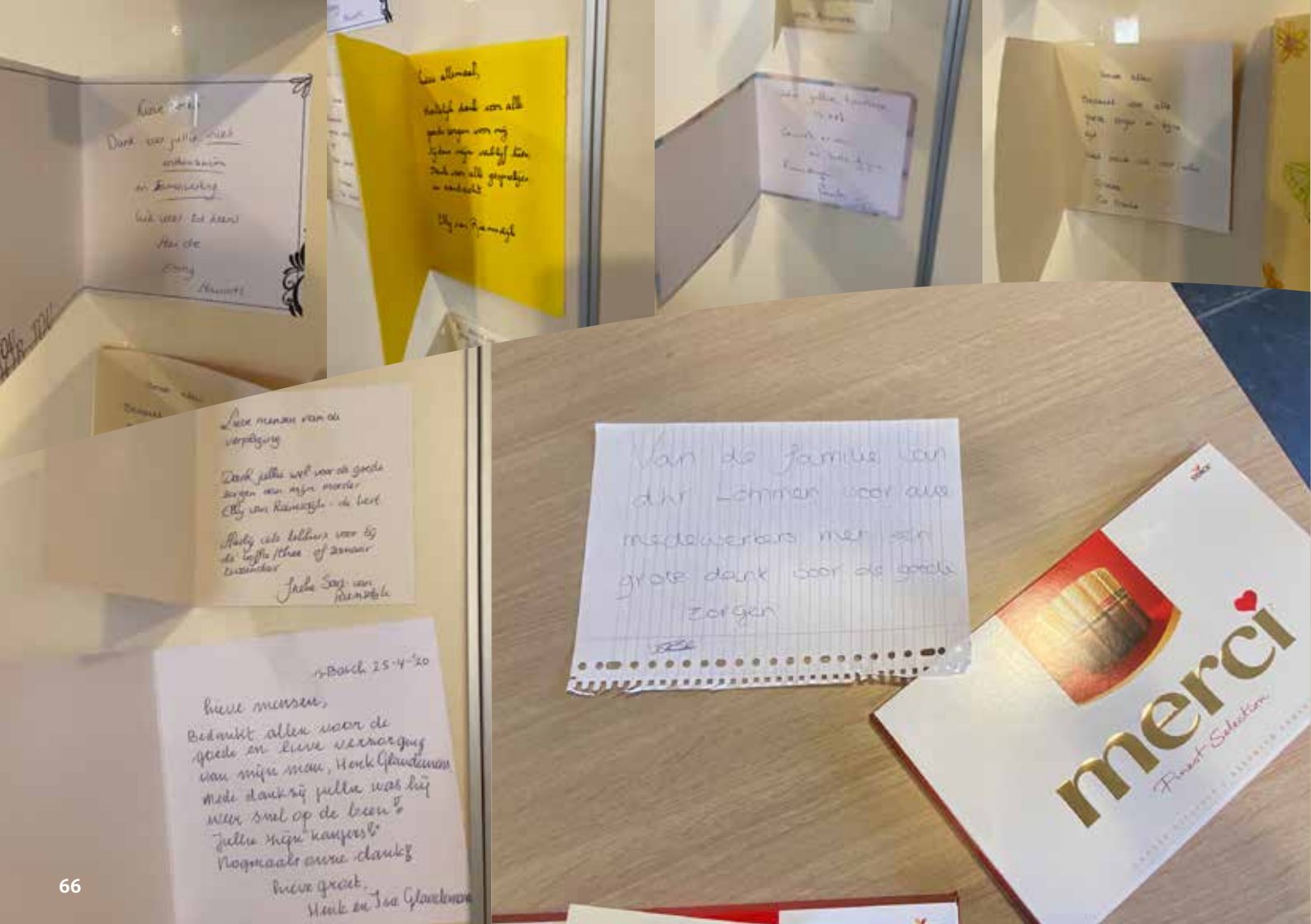
Bezoekers waren altijd welkom bij CZC Vught. Cliënten hadden terrasdeuren zodat er veilig afstand kon worden bewaard en bezoekers niet naar binnen hoefden.

Dagelijks vond overleg plaats tussen alle medewerkers.

Cliënten van CZC Vught genoten op het terras bij hun kamer van de voorjaarszon.

Nadine Pelzer

HOOFDSTUK 8

Terug naar waar het zorghart klopt

Jurist Nadine Pelzer ging tijdelijk terug de zorg in

Toekijken vanaf de zijlijn terwijl de zorg schreeuwt om extra handen? Echt niet, dacht Nadine Pelzer. Ze mag dan jurist zijn, het zorghart van de oud-verpleegkundige klopt nog steeds. Lang hoefde ze dan ook niet na te denken. Nadine meldde zich aan bij Van Neynsel en kon direct aan de slag als coördinerend verpleegkundige in het CZC in Vught.

“Wat is nu belangrijker: de dossiers die ik voor me heb of al die zieke mensen helpen? Als oud-verpleegkundige voelde het als mijn plicht om in actie te komen”, vertelt Nadine. “Natuurlijk belde ik eerst mijn werkgever. Die vond het een goed idee. Ook mijn collega’s waren enthousiast en namen mijn taken tijdelijk over. Veel mensen uit mijn omgeving stuurden me positieve berichtjes, dat had ik niet verwacht. Het is toch heel normaal dat ik dit ga doen?”

Vragen zonder antwoorden

“Een dag nadat ik was gebriefd, ging het CZC in Vught open. Ik liet alles op me af komen en bereidde me voor op een tornado. Alles was nieuw. Het enige wat we wisten, was dat we veertig bedden hadden. Liggen we straks vol? Gaan mensen hier sterven? Vragen waarop we nog geen antwoorden hadden. Als een team

“Ik liet alles op me af komen en bereidde me voor op een tornado. Alles was nieuw.”

hebben we het zorghotel binnen een mum van tijd omgetoverd tot een locatie voor quarantaineverpleging. We kenden elkaar niet, maar hebben er het beste van gemaakt.”

Geen spijt

Nadine heeft geen seconde spijt gehad, ook al was de werkdruk hoog. “Het was elke dag rennen. Gaandeweg kwamen daar ook juridische taken bij vanuit mijn reguliere werkgever. De periode in het CZC is als een roes aan me voorbijgegaan. Ik ben nog steeds aan het landen, drie weken nadat ik mijn juridische baan weer heb opgepakt. Het is wennen om van de dynamiek waaruit ik kwam al thuiswerkend weer de dossiers in te duiken. Ik sluit dan ook zeker niet uit dat ik in de toekomst terugkeer in de zorg.” ❄️

Medewerkers aan het woord

HOOFDSTUK 9

‘Een moment van rust in je werk’

John ten Barge

trainer/coach, vertrouwenspersoon
en klachtenfunctionaris bij Van Nynsel
Werkte bij CZC Vught

“Ik kijk terug op een mooie en leerzame, maar voor iedereen ook intensieve periode. Een groep mensen die elkaar amper of niet kende, ontwikkelde zich tot een professioneel team. Geweldig! Het was heel bijzonder om hieraan een bijdrage te kunnen leveren. Dat deed ik vooral door het nieuwe multidisciplinaire team mee op te zetten, en door collega's te begeleiden bij de verzorging van cliënten met corona.

We gingen enthousiast met elkaar aan de slag. Het was prachtig om te zien hoe snel teamontwikkeling plaatsvond en professionele zorg- en dienstverlening geboden werd. Huisartsen, coassistenten, verpleegkundigen,

verzorgenden, medewerkers eten en drinken en schoonmakers: iedereen werkte vanuit de eigen deskundigheid. Cliënten waren heel tevreden en onze aanpak droeg zeker bij aan hun welbevinden.

Elke middag was er een moment van reflectie. We bespraken met elkaar hoe iedereen de dag had ervaren, als team of als individu. Wat ging goed, wat kon beter? Ik begeleidde deze reflectiebijeenkomsten en collega's vonden het waardevol: even een moment van rust nemen in je werk.” ❁

John ten Barge

‘Deze kans laat ik niet schieten’

Monique Maas

verzorgende IG bij Van Neynsel Thuis De Taling

Werkte bij CZC Vught

“Ik wilde graag iets doen voor mensen met corona en dacht dat Van Neynsel me daarvoor wel kon gebruiken. Voor mij persoonlijk was

het ook een mooie uitdaging! Ik zag de oproep voorbij komen en dacht meteen ‘deze kans laat ik niet schieten’.

Monique Maas

Ik kijk terug op een leerzame en gezellige periode. Samen met nieuwe collega's iets moois opzetten is heel bijzonder. We hadden een leuk team waarin goed werd samengewerkt en er heerste een fijne en rustige sfeer. In het begin waren er wel wat discussies en opstartproblemen – niet altijd even leuk – maar we konden daar tegelijkertijd ook mooie oplossingen voor bedenken.

Mijn dagelijks werk bestond vooral uit het verzorgen en begeleiden van cliënten. Het kunnen bieden van een luisterend oor was daar ook belangrijk onderdeel van. Helaas is er ook een cliënt overleden en probeerde ik familieleden daar zo goed mogelijk bij te ondersteunen.

Met alles wat ik nu weet en geleerd heb, zou ik het zo weer doen, zeker weten! Het was een prachtige ervaring.” ❁

Ilse van der Vaart

‘In die overalls was het zweten geblazen’

Ilse van der Vaart

Praktijkverpleegkundige ouderenzorg bij huisartsenmaatschap West en Gezondheidscentrum Noord in 's-Hertogenbosch en consulent ouderenzorg bij zorggroep Chronos

Werkte bij CZC Vught

“Het was een periode van ‘alle hens aan dek’ en daar wilde ik graag aan bijdragen. Via een wijkverpleegkundige van Van Neynsel hoorde ik over het coronazorgcentrum in Vught. Ik heb toen meteen Paula van Westerhoven gebeld die daar de boel aan het opzetten was. Ze bleek een oud-collega te zijn, nog uit de tijd van het Carolus Ziekenhuis.

Ik werkte als zzp'er bij een huisarts als praktijkondersteuner en merkte dat het werk daar van het ene op het andere moment veranderde.

Zowel mijn collega als ik gingen terug in aantal uren. Ik heb mijn uren toen aan haar gegeven zodat ik vrij was om te werken in Vught en ik vond het meteen geweldig. Na 30 jaar stond ik weer als verpleegkundige aan het bed. Weliswaar een beetje roestig, en ik had eerlijk gezegd nooit verwacht dat ik het zo leuk zou vinden.

Ik heb voor cliënten gezorgd met alle taken die bij een verpleegkundige horen. Ook sprak ik veel met hen over alles wat zij meegemaakt hadden. Dat was erg indrukwekkend. De angst in de ogen van cliënten op het moment dat het donker werd vergeet ik nooit meer. Als het

licht is dan is het allemaal wel te behappen. Maar op het moment dat de duisternis invalt, zie je de angst terug. De ziekenhuisverhalen en wat de mensen daar – soms in complete eenzaamheid – meemaakten, waren erg indrukwekkend. Sommige verhalen van trauma's laten me zelf soms ook niet los. Daarom schreef ik er iedere avond voor het slapen iets over. Soms stuurde ik die stukjes ook naar vrienden zodat ze toch iets meer meekregen over wat er nou eigenlijk speelde.

Het enige vervelende waren de overalls die we moesten dragen. Die werden helemaal nat aan de binnenkant van het zweet. Dat was echt vies. Het pionieren vond ik verder geweldig. Het uitvinden en iets bedenken wat dan vervolgens na een paar dagen weer kon veranderen. Ik gedij daar goed bij. We moesten roeien met de riemen die we hadden. Ik zou het zo weer doen.” ❁

‘Als het nodig is, meld ik me direct weer aan’

Nelleke Willemsen

Verzorgende IG / eerstverantwoordelijk verzorgende bij Van Neynsel De Taling
Werkte bij CZC Vught

“Zondag 15 maart sloten de deuren van De Taling. Bij een van onze bewoners was het coronavirus vastgesteld. Een spannende tijd brak aan: wie is er nog meer besmet en hoe snel verspreidt het virus zich onder bewoners en medewerkers? Een week later vertelde Dave Holtman – mijn wijkmanager – dat er nagedacht werd om op een aparte locatie coronapatiënten op te vangen. Wilde iemand van ons daar iets in betekenen?

Mijn gedachten gingen alle kanten op en allerlei vragen kwamen boven: moet ik het wel of niet doen? Waar gaan we deze cliënten opvangen en wie gaat dat coördineren? Hoe ziek zijn deze mensen? Wat betekent het voor mij persoonlijk en voor mijn sociale leven?

Vragen waar ik niet meteen een duidelijk antwoord op had, maar ik kreeg wel steeds sterker het gevoel dat ik hierin iets wilde betekenen.

Nadat ik me aanmeldde ging alles in een sneltreinvaart: 31 maart was de introductiebijeenkomst, woensdag 1 april openden de deuren van CZC Vught. De volgende dag werd de eerste cliënt opgenomen en ging ik als verzorgende aan de slag.

De eerste 10 dagen waren heel intensief. Er moest veel geregeld worden, zoals de opslag en het retourneren van zuurstofcilinders, het bestellen van verpleegartikelen en het opstellen van hygiëne- en opnameprotocollen. Daarnaast moesten we collega's leren kennen. Opvallend vond ik dat wat je de ene dag een energieboost gaf, de volgende dag juist een

energielek kon zijn. Heel wisselend dus hoe je reageerde op het werk daar. Het was ook lastig om de nieuwe systemen eigen te maken en vooral huisartsen liepen daar tegenaan. Voor een volgende keer zou het mooi zijn als er iemand is op wie we kunnen terugvallen. Iemand die de leiding neemt over de systemen. Maar we hebben het voor elkaar gekregen. Iedereen was super gemotiveerd: verpleegkundigen, co-assistenten, huisartsen, praktijkondersteuners, verzorgenden, fysiotherapeuten; we werkten allemaal samen.

De dankbaarheid van cliënten blijft me het meeste bij. Maar ik zal ook nooit vergeten hoe snel we met elkaar een team vormden en samen de schouders eronder zetten." ❁

'Een enorme drive om het met elkaar goed te doen voor onze cliënten'

Marieke van Sambeek

Beleidsadviseur innovatie bij het Jeroen Bosch Ziekenhuis (JBZ)

"Het was een tijd die ik nooit zal vergeten. 24 maart werd ik benaderd om namens het JBZ te ondersteunen bij het opzetten van een

wijkverzorgingshuis samen met Van Neynsel, Vughtstede en

huisartsen uit de regio. We zochten niet alleen naar een alternatief om het groeiend aantal coronapatiënten op te vangen, maar vooral naar een meer menswaardige oplossing: een huiselijke plek waar liefde en aandacht geboden kan worden zodat mensen op een waardige manier kunnen herstellen of sterven.

Hoewel ik in mijn functie best gewend ben om in korte tijd nieuwe concepten neer te zetten, was het nu wel even anders. Er werd voorspeld dat tientallen nieuwe coronapatiënten zich dagelijks zouden melden bij het JBZ. En dat betekende dat binnen een aantal dagen de regionale opnamecapaciteit overschreden zou worden. Het idee was om binnen een aantal weken voor honderden patiënten een plek in coronazorgcentra te realiseren, indien dit nodig zou zijn. De zoektocht naar geschikte locaties begon.

Vier dagen later, op 28 maart, werd het eerste CZC gerealiseerd in het JBZ onder regie van Van Neynsel. Het CZC moest met een eigen ingang los staan van de overige afdelingen van het ziekenhuis. Om hier plaats voor te maken hebben we in zes uur tijd drie interne afdelingen verhuisd. Op zoek naar meerdere locaties vonden we ook een aantal hotels bereid om mee te werken. Dankbaar startten we met de voorbereidingen en vanaf 1 april konden ook patiënten opgevangen worden in het CZC Vught.

De intensieve samenwerking met Van Neynsel en huisartsen blijft me altijd bij, er was een enorme drive om het met elkaar goed te doen voor onze cliënten/patiënten. Daar ben ik erg trots op. Het was soms best een zoektocht; wie heeft welke rol en hoe kunnen we gezamenlijk invulling geven aan deze nieuwe

visie op zorg voor coronapatiënten? En dat allemaal onder de grote tijdsdruk die corona met zich meebracht. Natuurlijk is er altijd ruimte voor verbetering, maar de reacties van cliënten waren heel positief en dat is waar we het allemaal voor doen.

Het was een unieke tijd en mocht het nodig zijn, zou ik me er weer voor de volle honderd procent voor inzetten!" ❁

‘De pilot groeide uit tot iets moois’

Eric van Rijswijk

Huisarts en arts palliatieve zorg namens Jeroen Bosch Huisartsen

“Never a dull moment! Het werk in de coronazorgcentra was enerverend en elke week was weer anders. Zeker het begin was hectisch en regelmatig echt crisis. We vroegen ons soms hardop af of het wel goed zou komen en of we het voor elkaar zouden krijgen.

Later kregen we steeds meer vertrouwen en elke week was weer een nieuwe fase. De pilot groeide snel uit tot iets moois.

Bij het Jeroen Bosch Huisartsen corona-overleg werd ik gevraagd in de pilot te participeren. Natuurlijk wilde ik graag mijn steentje bijdragen, en niet alleen vanuit mijn eigen huisartsengroepspraktijk Hopveld in Den Dungen. Organiseren vind ik leuk, zeker vanuit de medische- en/of zorginhoud. Leuk om ook met jongere huisartsen en andere organisaties samen te werken. Zorgen dat we op een menslievende, menswaardige manier samen buiten het ziekenhuis goede zorg kunnen leveren voor mensen met een covid-besmetting, dat is wat mij het meest inspireerde om dit werk te doen.

Ik werkte voor beide coronazorgcentra, maar in praktische zin vooral voor CZC Vught. Daar

was ik verantwoordelijk voor het formuleren van het medische beleid en de coördinatie daarvan. Samen met de internist infectioloog, ziekenhuisapotheker, tropenarts en later ook een specialist ouderengeneeskunde. Vooral in het begin was ik daar mee bezig. Later richtte ik me meer op het begeleiden van en samenwerken met de (waarnemend) huisartsen en medewerkers van Van Neynsel.

De start was niet zonder problemen. Op beide locaties gingen huisartsen, verpleging en management vol inzet aan het werk, maar de druk was te hoog en de organisatorische lijnen nog niet altijd goed uitgezet. Daardoor kwam de samenwerking moeizaam op gang en dat was naar om te merken soms. Gelukkig is het door positiviteit, onderling contact en inzet goed gegaan.

Op een zonnige donderdagmiddag, na ettelijke vergaderingen en overleggen over het medische stuk en vooral ook over menslievende zorg en bezoekenregelingen, parkeerde ik mijn auto bij CZC Vught. Ik zag cliënten en hun bezoek op de terrassen bij de kamers zitten. En 30 meter verder trof ik een enthousiast en lekker samenwerkend verplegend team en huisartsen. Dat was een prachtige ervaring.

Het mooiste van deze ervaring? De inzet en samenwerking: samen schouders eronder, crisissen mee oplossen en goed voor cliënten zorgen op een menselijke manier. Dat wil ik als huisarts in onze praktijk, en dus ook in de coronazorgcentra.” ❁

‘Het contact met de cliënten was intensief’

Marie-José Brouwer

Verpleegkundige palliatieve zorg bij Vugherstede

Werkte bij CZC Vught

“In deze bizarre coronatijd werkte ik een maand lang in CZC Vught. Een bijzondere maand waar ik met plezier op terugkijk. Het tempo waarop er van een hotel – op een overigens prachtige locatie – een zorgunit is gerealiseerd, maakte dat er een beroep werd gedaan op de creativiteit en verantwoordelijkheid van het team. Dat gaf ontzettend veel energie.

Op allerlei gebieden kwamen we voor uitdagingen te staan. Zoals de twee meter hoge, loei-zware zuurstoftanks (50 liter) die toch echt leeg raakten en verwisseld moesten worden. En hoe moest je iemand veilig douchen zonder hulpmiddelen in een kleine badkamer? Maar ook kleine dingen, zoals hoe het werkte met mijn leesbril in combinatie met de veiligheidsbril. Vooraf kun je aan veel dingen denken, maar uiteindelijk kom je nog allerlei uitdagingen tegen.

Als zorgprofessional heb ik me tijdens mijn aanwezigheid verantwoordelijk gevoeld. Als ‘inleenkracht’ vanuit mijn werkgever Vugherstede was het voor mij zoeken naar welke rol er van mij verwacht en gewenst was. Het welzijn en comfort van de cliënten stond bij mij voorop. Het contact met die cliënten was intensief. Hun ingrijpende verhalen zullen me altijd blijven. Sjonge, wat hebben de meesten van hen veel meegemaakt en doorstaan. Ze waren heel blij weer terug te zijn in Brabant. Hoe fijn was het dat ze hier weer naasten konden zien vanaf de terrassen bij de kamers.

Ik kijk terug op een mooi avontuur dat ik niet had willen missen, en waarbij ik veel leuke mensen heb ontmoet.” ❁

HOOFDSTUK 10

Pionieren in het CZC

Het verhaal van huisarts Stephan Widjaja

Een sprong in het diepe, zonder vangnet en zonder protocollen. Maar huisarts Stephan Widjaja zou het avontuur zo wéér aangaan. “Werken in het CZC was een buitenkans. Hoe vaak maak je het nu mee dat je in sneltreinvaart zo’n nieuw medisch concept mee mag opzetten, zonder dat je eerst door allerlei bureaucratische hoepels moet springen?”

Hoewel Stephan als sportarts en huisarts gewend is om regelmatig van werkplek te wisselen, stond hem bij het CZC een totaal nieuwe ervaring te wachten. “Via een appgroep hoorde ik eind maart over de CZC’s. Omdat er op dat moment minder patiënten naar de praktijk kwamen en ik graag meer in de coronazorg wilde werken, besloot ik me aan te melden.” Nog diezelfde week ging hij, na een korte introductie, aan de slag.

Roerige opstartfase

“We waren met een pool van ongeveer zestig huisartsen. Ik ben begonnen in het Jeroen Bosch Ziekenhuis, later ging ik naar CZC Vught”, vertelt Stephan. Een deel van zijn collega’s is al snel gestopt. “Dat snap ik wel. Als huisarts ben je gewend om veel beslissingen zelf te nemen binnen de lijnen van een opgezet kader. Nu werkten we ineens

“Ik ben dankbaar dat ik de cliënten en hun naasten in deze moeilijke tijd heb kunnen bijstaan.”

als onderdeel van een groter geheel, waar nog geen kader voor was. Dit was nog nooit gedaan. Veel moesten we zelf uitvinden. Kleuren zonder lijntjes, soms. Iedereen was zoekende. Dat ik er redelijk blanco in ben gegaan, heeft mij gered. Ik zie wel wat er op mijn pad komt, dacht ik. En ik ben hier geen huisarts of sportarts, maar gewoon arts.”

Coaching

Eenmaal in Vught kwam alles voor Stephan in een wat rustiger vaarwater. Mede dankzij de intervisiesessies die het zorgteam elke dag onder leiding van een coach had. “Daardoor

leerden we elkaar snel kennen en durfden we dingen bespreekbaar te maken.” Elke dag kregen de medewerkers twee vragen: wat kostte je energie en wat heeft je energie gebracht? Op die laatste vraag is Stephans antwoord steevast: “De cliënten!”

Warme worstenbroodjes

“Ik ben dankbaar dat ik de cliënten en hun naasten in deze moeilijke tijd heb kunnen bijstaan. Alle cliënten kwamen uit de regio, maar sommigen hadden aan de andere kant

“Bijzonder dat we samen zo snel zoiets hebben kunnen neerzetten, waarbij iedereen het papierwerk even aan de kant schoof.”

van het land op een intensive care gelegen. Ver weg van hun familie. Voor hen maakte de overplaatsing naar een CZC in de buurt van thuis een wereld van verschil.” Dat die dankbaarheid wederzijds is, blijkt wel uit het grote aantal kaartjes en traktaties dat het team ontving. “Op een gegeven moment stond er om half negen ’s ochtends een ex-cliënt met warme worstenbroodjes op de stoep. Om ons te bedanken. Zo ontroerend.”

Een onvergetelijke ervaring

Inmiddels is Stephan weer werkzaam als huis- en sportarts. “De patiënten durven gelukkig weer te komen, al wegen ze wel beter af of het écht nodig is.” Hij denkt met veel plezier terug aan afgelopen tijd. “Ik had het niet willen missen. In het CZC heb ik veel geleerd over organisatiestructuren en over hoe mensen reageren in tijden van nood.

Bijzonder dat we samen zo snel zoiets hebben kunnen neerzetten, waarbij iedereen het papierwerk even aan de kant schoof. Een ervaring die ik altijd met me meeneem.” ❄️

Samen staan we sterk

In een tijd waarin de wereld stilstond, draaide het leven in de zorgsector juist harder dan ooit door. Midden in de brandhaard van de Nederlandse coronacrisis, hielden vele professionals het hoofd koel en kwamen ze in actie. Ze durfden de nek uit te steken, risico's te nemen, kansen aan te grijpen en grenzen te verleggen. Niemand had ervaring met een crisis zoals deze, niemand wist hoe het coronavirus zich zou ontwikkelen. Het leek soms op oorlogstijd, en niet voor niets werden zorgprofessionals ook bijgestaan door experts uit het leger. Er was geen tijd om lang na te denken, er moest gehandeld worden binnen een commandostructuur.

Een ingrijpende periode

De coronazorgcentra waren het resultaat van zorgprofessionals die samenwerkten. Die zich niet lieten leiden door emotie, maar door feiten. En die daarnaast ook oog hielden voor het welbevinden van collega's en cliënten.

Het draaiboek ligt klaar

Het draaiboek voor een coronazorgcentrum – het resultaat van alles dat in dit boek is beschreven – ligt klaar. Komt er weer een piek, dan staan we klaar. We zijn klaar voor een toekomst waarin corona ongetwijfeld een rol blijft spelen. Laat het virus op, dan kan elke organisatie aan de hand van dit draaiboek in mum van tijd een centrum opzetten voor menselijke coronazorg.

Een nieuw normaal

We zitten tijdens het schrijven van dit boek nog altijd middenin de coronacrisis, al wordt 'crisis' steeds meer afgeschaald naar 'een nieuw normaal'. De gevolgen zullen echter nog lang zichtbaar blijven. Voor cliënten, maar ook voor alle medewerkers in de zorg. Dit boek is daarom een blijvende herinnering aan een achtbaan waar we met zijn allen instapten. Een achtbaan met scherpe bochten, loopings en kapriolen, maar met een veilig eindstation.

Via deze weg een enorm groot dankjewel aan iedereen die bij de totstandkoming van dit boek betrokken was, en vooral iedereen die zich in de piek van de coronacrisis zo ongelofelijk heeft ingezet om de best mogelijke zorg voor zieke mensen te leveren.

Samen stonden en staan we ongelofelijk sterk.

Van Neynsel, 's-Hertogenbosch, 29 mei 2020

**'Hier heersen rust en corona'
is een initiatief van het crisisteam
van Van Neynsel:**

Marcel van Woensel
bestuurder

Jorie Akkermans
directeur zorg

Marco Mieras
directeur financiën en bedrijfsvoering

Judith de Hair
programmamanager gastvrijheid
en procesverbetering

Bert Ferwerda
divisiemanager human resources
en development

Fieke Ammeraal
bestuurssecretaris

Wilma Albers
specialist ouderengeneeskunde

Joanne Muller
directiesecretaresse

Tjanne Hartman
communicatiemedewerker,
(eind)redacteur en projectcoördinator

